Seat No. : _______________

AD-116

April-2016

B.Com., Sem.-VI

CC-308 : Business Laws – II

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. (a) એજન્સીનો અંત કયા-કયા સંજોગોમાં આવે છે તે વિષે ચર્ચા કરો. **6**

અથવા

ક્ષતિપૂર્તિનો કરાર અને જામીનગીરીના કરાર વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

(b) નોંધ લખો : બેઈલરના હક્ક **4**

અથવા

નોંધ લખો : એજન્ટના હક્ક

(c) સબ-એજન્ટ અને બદલી એજન્ટ વચ્ચેનો તફાવત દર્શાવો **4**

અથવા

સામાન્ય લિયન અને ખાસ લિયન વચ્ચેનો તફાવત દર્શાવો.

2. (a) ખાનગી કંપનીના વિશેષ અધિકારો જણાવો. **6**

અથવા

કંપનીની વ્યાખ્યા આપી, કંપનીના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.

(b) નોંધ લખો : કંપનીના આવેદનપત્રની કલમો. **4**

અથવા

નોંધ લખો : કંપનીના આદ્યસ્થાપકો (પ્રમોટર્સ).

(c) નોંધ લખો : સત્તાની ઉપરવટનો સિદ્ધાંત. **4**

અથવા

નોંધ લખો : કંપનીના ડિરેક્ટરની ગેરલાયકાતો.

3. (a) ગ્રાહક તકરારની વ્યાખ્યા આપી, ગ્રાહકના હક્કોની ચર્ચા કરો. **6**

અથવા

ગ્રાહક સુરક્ષા ધારા હેઠળ રચાયેલી રાજ્ય ગ્રાહક સુરક્ષા પરિષદના ઉદ્દેશો જણાવો.

(b) નોંધ લખો : ગેરવાજબી વેપારી રીત-રસમ. **4**

અથવા

નોંધ લખો : તકરાર નિવારણ એજન્સીઓની સત્તા.

(c) ગ્રાહક સુરક્ષા ધારા હેઠળ સમજાવો : **4**

(1) ઉચિત પ્રયોગશાળા

(2) સેવાઓ

અથવા

ગ્રાહક સુરક્ષા ધારા હેઠળ સમજાવો :

(1) ગ્રાહક

(2) ફરિયાદી

4. (a) ચેક અને વિનિમયપત્ર વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. **6**

અથવા

યથાનુક્રમે ધારણ કરનારના હક્કની ચર્ચા કરો.

(b) નોંધ લખો : વચનચિઠ્ઠીના આવશ્યક તત્ત્વો. **4**

અથવા

નોંધ લખો : નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટના લક્ષણો.

(c) નોંધ લખો : પરિપક્વતા અને છૂટના દિવસો. **4**

અથવા

નોંધ લખો : મર્યાદિત શેરો અને શરતી શેરો.

5. નીચે દર્શાવેલ વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે જણાવો : **14**

(1) ક્ષતિપૂર્તિનો કરાર નુકસાન વળતર ચૂકવવા માટેનો કરાર છે.

(2) એજન્સી ઉત્પન્ન કરવા અવેજ જરૂરી નથી.

(3) ખાસ લિયન કરતાં સામાન્ય લિયનનો હક્ક સામાન્ય છે.

(4) પ્લેજ એ બેઈલમેન્ટ નથી.

(5) કંપની કાયદેસરનું કૃત્રિમ વ્યક્તિત્વ ધરાવે છે.

(6) ખાનગી કંપનીને ધંધો શરૂ કરવાનું પ્રમાણપત્ર મેળવવાની જરૂર નથી.

(7) આવેદનપત્રમાં સહી કરનાર સભ્યોને ડિરેક્ટર કહેવાય.

(8) કંપની પોતાની સંમતિ સહીથી દર્શાવે છે.

(9) ગ્રાહક સુરક્ષા ધારા મુજબ ગ્રાહક સિવાય ગ્રાહકનો કાયદેસર વારસદાર ફરિયાદ કરી શકે.

(10) વીમાની પોલીસી ખરીદનાર ગ્રાહક છે.

(11) વિનિમયપત્રમાં બે પક્ષકારો હોય છે.

(12) વચનચિઠ્ઠીમાં અવેજ જરૂરી નથી.

(13) વિજ્ઞાપનપત્ર જાહેર જનતાને શેર ખરીદવાનું જાહેર આમંત્રણ આપતો દસ્તાવેજ છે.

(14) વચનચિઠ્ઠીમાં જણાવેલ રકમ નિશ્ચિત હોવી જોઈએ.

Seat No. : _______________

AD-116

April-2016

B.Com., Sem.-VI

CC-308 : Business Laws – II

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. (a) Discuss the various modes by which an agency may be terminated. **6**

OR

Explain the difference between Contract of Indemnity and Contract of Guarantee.

(b) Write note on : Rights of Bailor **4**

OR

Write note on : Rights of Agent

(c) State the difference between sub agent and substituted agent. **4**

OR

State the difference between particular lien and general lien.

2. (a) State the special privileges of private company. **6**

OR

Define Company and discuss its characteristics.

(b) Write notes on : Clauses of Memorandum of Association. **4**

OR

Write note on : Promoters of the Company.

(c) Write note on : Doctrine of Ultra Vires. **4**

OR

Write note on : Disqualifications of Company Director.

3. (a) Define Consumer dispute and discuss the rights of consumer. **6**

OR

State the objectives of State Consumer Protection Council under Consumer Protection Act.

(b) Write note on : Unfair Trade Practice. **4**

OR

Write note on : Power of the Dispute Redressal Agencies.

(c) Explain under Consumer Protection Act : **4**

(1) Appropriate Laboratory

(2) Services.

OR

Explain under Consumer Protection Act :

(1) Consumer

(2) Complainant

4. (a) Explain the difference between Cheque and Bill of Exchange. **6**

OR

Discuss the rights of Holder in due course.

(b) Write note on : Essential elements of promissory note. **4**

OR

Write note on : Characteristics of Negotiable Instrument.

(c) Write note on : Maturity and Days of Grace. **4**

OR

Write note on : Restrictive Endorsement and Conditional Endorsement.

5. Answer the following statements are true or false : **14**

(1) Contract of indemnity is a contract for payment of damages.

(2) No consideration is necessary to create an agency.

(3) Right of general lien is general than particular lien.

(4) Pledge is not a bailment.

(5) Company has artificial legal personality.

(6) Private company need not obtain certificate of commencement to start business.

(7) Members signing the Memorandum of Association are called director.

(8) Company shows it's consent by sign.

(9) On behalf of Customer his legal heir can complaint under Consumer Protection Act.

(10) A purchaser of Insurance policy is a consumer.

(11) There are two parties in Bills of Exchange.

(12) Consideration is not necessary in Promissory note.

(13) Prospectus is an open invitation to the public to purchase the share of the company.

(14) The amount to be paid under promissory note must be specific.